

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 97/17
V Lucemburku, dne 14. září 2017

Rozsudek ve spojených věcech C-168/16 a C-169/16
Sandra Nogueira a další v. Crewlink Ltd
a Miguel José Moreno Osacar v. Ryanair

Ve sporech týkajících se jejich pracovních smluv mají členové palubního personálu možnost obrátit se na soud místa, odkud vykonávají podstatnou část povinnosti vůči svému zaměstnavateli

Vnitrostátní soud musí toto místo určit s ohledem na všechny relevantní okolnosti, přičemž „mateřské letiště“ pracovníka představuje v tomto smyslu významnou indicii

Společnosti Ryanair a Crewlink jsou usazeny v Irsku. Společnost Ryanair působí v odvětví mezinárodní letecké přepravy osob. Společnost Crewlink se specializuje na nábor a vzdělávání palubního personálu pro letecké společnosti. V letech 2009 až 2011 byli pracovníci portugalské, španělské a belgické státní příslušnosti přijati společností Ryanair, nebo společností Crewlink s následným přidělením ke společnosti Ryanair, jako palubní personál (letušky a stevardi).

Všechny pracovní smlouvy byly sepsány v anglickém jazyce, řídily se irským právem a obsahovaly doložku o příslušnosti irských soudů. V uvedených smlouvách bylo stanoveno, že práce vykonávaná dotčenými zaměstnanci jako palubním personálem se považuje za práci vykonávanou v Irsku, neboť pracovní úkoly jsou vykonávány na palubě letadel registrovaných v uvedeném členském státě. Tytéž smlouvy však jako „mateřské letiště“ („home base“) zaměstnanců uváděly letiště v Charleroi (Belgie). Uvedení zaměstnanci začínali a končili pracovní dny na uvedeném letišti a byli smluvně zavázáni bydlet ve vzdálenosti do jedné hodiny od „mateřského letiště“.

Majíce za to, že společnosti Crewlink a Ryanair mají povinnost dodržovat a uplatňovat ustanovení belgického práva a že o jejich žalobách jsou příslušné rozhodovat belgické soudy, podalo žaloby k belgickým soudům v roce 2011 šest zaměstnanců. Cour du travail de Mons (Belgie), který musí ověřit vlastní příslušnost, se rozhodl požádat Soudní dvůr o výklad, v rámci unijního nařízení o soudní příslušnosti v občanských a obchodních věcech, pojmu „místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“¹ ve zvláštním kontextu odvětví letecké dopravy, a konkrétně o výklad týkající se možnosti postavit tento pojem naroveň pojmu „mateřské letiště“² ve smyslu nařízení EU v oblasti civilního letectví³.

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr především připomíná, že v případě sporů týkajících se pracovních smluv mají evropská právní pravidla o soudní příslušnosti za cíl chránit slabší smluvní stranu. Uvedená pravidla umožňují zaměstnanci zejména žalovat svého zaměstnavatele u soudu, který zaměstnanec považuje za nejbližší svým zájmům, a přiznávají mu možnost obrátit se na soudy členského státu, v němž má zaměstnavatel bydliště nebo sídlo, nebo na soud státu, v němž zaměstnanec obvykle vykonává svou práci.

Soudní dvůr dále potvrzuje odůvodnění předkládajícího soudu, který měl správně za to, že nelze vůči zaměstnancům uplatňovat doložku o soudní příslušnosti sjednanou před vznikem sporů

¹ Článek 19 bod 2 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1).

² Tento pojem je definován jako místo, v němž člen posádky obvykle začíná a končí pracovní den a organizuje si zde každodenně svou práci a v jehož blízkosti zaměstnanci po dobu výkonu svých pracovních smluv mají bydliště a jsou k dispozici leteckému dopravci.

³ Nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 ze dne 16. prosince 1991 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví (Úř. věst. 1991, L 373, s. 4), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 ze dne 12. prosince 2006 (Úř. věst. 2006, L 377, s. 1).

a zakazující zaměstnancům obrátit se na soudy, jejichž příslušnost je umožněna evropskými pravidly v této oblasti.

Pokud jde o pojem „místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“, odkazuje Soudní dvůr na svoji ustálenou judikaturu, podle které se uvedený pojem vztahuje k místu, kde nebo odkud zaměstnanec vykonává podstatnou část svých povinností vůči zaměstnavateli. Pro správné určení uvedeného místa musí vnitrostátní soud vycházet ze souboru indicií.

V případě odvětví letecké dopravy je třeba zejména určit, ve kterém státě se nachází místo, ze kterého zaměstnanec uskutečňuje služební jízdy, kam se po skončení práce vrací, kde dostává pokyny ke služebním jízdám a organizuje svoji práci, jakož i místo, kde se nacházejí pracovní nástroje. V projednávané věci musí být rovněž zohledněno místo, kde mají základnu letadla, na jejichž palubě je práce obvykle vykonávána.

Konkrétně, pokud jde o případné postavení pojmu „místo, kde nebo odkud zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“ naroveň pojmu „mateřské letiště“, Soudní dvůr uvádí, že na základě metody vycházející z indicií a pro účely zabránění uplatňování strategií obcházení pravidel, nemůže být prvně uvedený pojem postaven naroveň žádnému pojmu uvedenému v jiném aktu unijního práva, včetně pojmu „mateřské letiště“ ve smyslu nařízení EU v oblasti civilního letectví.

Pojem „mateřské letiště“ je nicméně za okolností, jako jsou okolnosti projednávaných věcí, významnou indicií pro účely určení místa, odkud zaměstnanec obvykle vykonává svou práci.

Pouze v případě, kdy by s ohledem na skutkové okolnosti jednotlivých projednávaných věcí žaloby vykazovaly bližší vazbu k jinému místu, než je „mateřské letiště“, nebylo by „mateřské letiště“ relevantní pro určení „místa, odkud zaměstnanci obvykle vykonávají svoji práci“.

Konečně Soudní dvůr uvádí, že úvaha, podle které pojem „místo, kde nebo odkud zaměstnanci obvykle vykonávají svoji práci“ nelze postavit naroveň žádnému jinému pojmu, platí rovněž pro pojem „státní příslušnost“ letadel. Členský stát, ze kterého člen palubního personálu letecké společnosti či člen palubního personálu přidělený k této letecké společnosti obvykle vykonává svoji práci, nelze postavit naroveň území členského státu, jehož státní příslušnost mají letadla uvedené letecké společnosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106